

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 187/2020
24.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Спољнотрговинско друштво „Boss-Trade“ Друштво са ограниченом одговорношћу Лозница, чији је пуномоћник Ивана Перовић Семеновић и Гордана Петровић Ђурђевић, адвокати у ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Драгана Терзић, адвокат у ..., одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5567/19 од 18.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 24.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5567/19 од 18.12.2019. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтев тужиоца и захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Ваљеву П 210/17 од 11.07.2019. године ставом првим изреке, одбијен је приговор правноснажно пресуђене ствари. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу по основу накнаде штете плати износе по основу неуплаћених средстава по ОШП признаницама таксативно набројаним у изреци, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу по основу накнаде штете плати износ од 2.953.066,19 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2014. године, износ од 12.434.387,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2014. године, износ од 5.303.429,78 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2015. године, износ од 20.586.084,72 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2015. године, износ од 17.524.735,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2016. године, износ од 9.072.368,52 динара, са законском затезном каматом почев од 07.10.2016. године, износ од 2.071.335,14 динара, са законском затезном каматом почев од 01.09.2017. године. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим

је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 112.458,87 динара, са законском затезном каматом почев од 06.12.2013. године, износ од 253.236,00 динара, са законском затезном каматом почев од 27.06.2014. године, износ од 99.902,07 динара, са законском затезном каматом почев од 26.09.2017. године, износ од 236.142,55 динара, са законском затезном каматом почев од 16.11.2015. године и износ од 177.788,29 динара, са законском затезном каматом почев од 23.12.2015. године, као неоснован. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 909.750,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5567/19 од 18.12.2019. године, одбијена је жалба тужиоца као неоснована и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију. Предложио је да Врховни касациони суд одбије ревизију као неосновану. Трошкове одговора је опредељено тражио.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11...и 18/20) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Неосновани су наводи ревидента да је у другостепеном поступку учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези чл. 8. и 386. Закона о парничном поступку. Ово из разлога, што другостепени суд није изводио доказе нити утврђивао другачије чињенично стање, већ је поступајући у границама разлога наведених у жалби, своју одлуку засновао на чињеничном стању утврђеном у току првостепеног поступка, на које је правилно применио материјално право.

Према утврђеним чињеницама, тужени је био члан тужиоца са уделом од 33,33%, а остали чланови друштва су ББ и ВВ, са уделом од по 33,33% са уплаћеним и унетим капиталом од 2.788,94 евра на дан 23.11.2002. године. Тужени АА је обављао функцију ... до 01.11.2011. године када му је отказан уговор о раду. Након тога остали чланови друштва су иницирали поступак за искључење туженог као члана што је спроведено по добијању пресуде Привредног апелационог суда Пж 5152/15 од 15.06.2017. године којом је потврђена пресуда Привредног суда у Ваљеву П 521/12 од 11.06.2015. године.

Закључак је нижестепених судова да тужилац није доказао постојање штете по основу неуплаћених средстава по ОШП признаницама, чију накнаду тражи тужбеним захтевом. По наводима тужиоца тужени је одговоран за штету која је проузрокована тужиоцу у периоду од 01.01.2007. године до 18.08.2009. године у пословницама тужиоца: Сремска Рача, Мали Зворник, Лозница, Трбушница, терминал Београд и Шабац, у којима је издато укупно 3.370 ОШП признаница по којима је наплата шпедитерских услуга накнадно заведена као гратис услуга. Вештак није могао да се

изјасни када је реч „гратис“ стављена на документ. У поступку вештачења није се могло утврдити да ли је и који износ тужилац наплатио по том основу, од кога и када, и да ли је новац од тих услуга стављен у сеф тужиоца. Такође је утврђено да су новац који се налазио у сефу непосредно користила сва три власника, те није било могуће утврдити да ли се у сефу налазио новац од ОШП признаница. Тако наплаћени износи су уплаћивани на текући рачун у складу са правилима платног промета и сва три власника су знала да се новац не уплаћује на рачун, а из тог новца су плаћени одређени трошкови привредног друштва и власника друштва.

Из тих разлога нижестепени судови су закључили да тужилац није доказао да је тужени задржао за себе износ од 9.495.675,00 динара, колико по тужиочевој тврдњи износи укупна висина шпедитерских провизија на основу недостојаћих ОШП признаница и тиме нанео штету тужиоцу. Тужилац није доказао да је трпео штету, односно да се новац нашао у имовини туженог. Стога је применом члана 154. став 1. и 155. Закона о облигационим односима правилно одбијен тужбени захтев за накнаду штете на име неуплаћених средстава по ОШП признаницама.

Нижестепени судови су правилно одбили и тужбени захтев тужиоца за накнаду стварне штете и изгубљене добити због непотписивања личних меница од стране туженог. По наводима тужиоца тужени није потписао личне менице као члан друштва, а ради издавања банкарских гаранција од пословних банака у корист Управе Царине Републике Србије, а све ради обезбеђења наплате царине и других увозних дажбина у царинском поступку, стављању робе у слободан промет и транзит. У току поступка је утврђено да су пословне банке смањиле банкарску гаранцију на одређени износ, али је утврђено и да тај смањени износ није искоришћен, односно да сам тужилац није пословао на самој ивици искоришћености банкарских гаранција, већ супротно да су банкарске гаранције дозвољавале много већи промет и самим тим много већи обим пословања него што је сам тужилац имао. Поред тога, тужени није повукао личне менице пре истека банкарске гаранције, већ је само одбио да изда личну меницу за наредни период. Како за издавање личних меница не постоји ни законска ни уговорна обавеза, другостепени суд оцењује да не постоји ни узрочно последична веза у случају евентуално смањеног обима пословања по основу умањења банкарских гаранција због неиздавања личне менице. Тужилац није доказао да постоји противправно поступање туженог које је проузроковало смањење прихода тужиоца у периоду од 06.08.2012. године до 15.06.2017. године, односно стварне штете и измакле добити. Стога му сагласно одредби чл. 154. и 155. и 189. Закона о облигационим односима не припада утужена накнада по том основу.

Правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиоца на име накнаде штете за износ плаћених камата по кредитима које је узимао ради редовног обављања послова. По наводима тужиоца, штету је претрпео услед смањења вредности гаранција узроковане непотписивањем личних меница од стране туженог, све ради благовременог плаћања обавеза на основу царина и ПДВ-а, односно одржавања текуће ликвидности, а што је определио у висини плаћене камате. Неспорно је да је тужилац узимао кредите код банке и да је платио камату на наведене кредите, сходно опредељеном захтеву тужиоца. Из достављених доказа није утврђено да су кредити узети искључиво за плаћање обавеза царине јер средства од кредита нису увек уплаћивана Управи Царине, већ су средства коришћена за свакодневно пословање, те

уплате кредита не кореспондирају са обавезама према Царини, с обзиром да су обавезе према Царини веће од износа кредита. Због тога није било могуће поуздано утврдити за које потребе је прибављен новац. Поред тога, сама чињеница да је тужилац евентуално био принуђен да узима кредите ради убрзања измирења обавеза према царини, не значи да је поступањем туженог претрпео штету. Стога тужилац није доказао да је претрпео штету у утуженом износу која му је проузроковао тужени непотписивањем меница за добијање банкарске гаранције. Поред тога, што није утврђена штета због непотписивања личних меница туженом, нижестепени судови су правилно закључили да нема елемената противправности, те да не постоји одговорност туженог што је неопходан услов да би се досудила штета тужиоцу. Ово из разлога што не постоји законска ни уговорна обавеза туженог да личним меницама гарантује за обавезе тужиоца. Стога му сагласно одредби члана 154. и 155. Закона о облигационим односима не припада утужена накнада по том основу.

Тужени се у ревизији позива на одредбе члана 196. став 1. тачка 1. и 3. Закона о привредним друштвима и члана 197. став 8. истог закона. Сматра да је тужени проузроковао штету друштву непотписивањем личних меница, да је његово поступање противно добрим пословним обичајима, као и да је у знатној мери отежало пословање друштва и сходно томе смањило обим пословања, те да је захтев за накнаду штети основан и произлази из одредаба Закона о привредним друштвима.

Наводи ревидента нису основани.

Одредбом члана 196. став 1. тачка 1. и 3. Закона о привредним друштвима су прописани разлози за искључење члана из привредног друштва, а чланом 197. став 8. истог закона да друштво има право да од искљученог члана потражује накнаду штете. За постојање одговорности за проузроковану штету потребно је да постоје: штета на страни оштећеног, недопуштена (противправна) радња или пропуштање на страни штетника и постојање узрочне везе између противправне радње или пропуштања и настале штете. На тужиоцу је био терет доказивања да би због пропуста туженог непотписивања личних меница, могао остварити већи промет. Он то није доказао. Тужилац није доказао да је смањењем бонитета дошло до смањења банкарских гаранција, па самим тим до смањења обима пословања, како је то тужилац определио. Такође није доказао ни да је претрпео штету у висини плаћених камата по кредитима које је узимао ради редовног обављања послова. Поред тога, сама обавеза потписивања личних меница као вид гаранције није предвиђена као обавеза члана друштва законом, ни посебним актом друштва, нити је таква обавеза уговорена, односно суду није понуђен ниједан доказ, а потписивање личне менице члана друштва представља један од могућих видова обезбеђења потраживања банке. Зато је закључак о одсуству одговорности туженог по том основу и чињенично и правно утемељен.

Тужилац није пружио ни један доказ о претрпљеној штети у висини шпедитерских провизија на основу недостојаћих ОШП признаница. Његови ревизијски наводи се свode на оспоравање утврђеног чињеничног стања и другачију оцену изведених доказа. Ови наводи нису предвиђени као ревизијски разлог чланом 407. став 2. Закона о парничном поступку.

На основу изложеног, те како не стоје ревизијски наводи тужиоца, Врховни касациони суд је применом члана 414. Закона о парничном поступку, одбио ревизију као неосновану и одлучио као у изреци.

На основу овлашћења из члана 165. став 1. Закона о парничном поступку одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији, јер са ревизијом није успео, по члану 153. Закона о парничном поступку, као и захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију, јер се не ради о трошковима потребним ради вођења парнице у смислу члана 154. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић